

Ciljevi zaštite prirode Republike Hrvatske s pripadajućim pokazateljima koji doprinose provedbi Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala

Predloženi nacionalni cilj	Pokazatelji (uključuje obavezne globalne pokazatelje i prema potrebi nacionalne pokazatelje)	Ciljevi iz Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala
ZAŠTITA I OČUVANJE PRIRODE		
Do 2030. zakonski zaštititi 30 % morskih područja pod nacionalnom jurisdikcijom. Do 2030. obuhvatiti planovima upravljanja 100% zaštićenih područja (uključujući područja ekološke mreže) proglašenih do 2026. godine.	3.1 Pokrivenost zaštićenih područja i OECM-ova	Strateški cilj A Zaštititi i obnoviti prirodu Cjelovitost, povezanost i otpornost svih ekosustava se održava, poboljšava ili obnavlja, čime se značajno povećava područje prirodnih ekosustava do 2050.; Zaustavljeno je izumiranje poznatih ugroženih vrsta prouzrokovano ljudskim djelovanjem, a do 2050. stopa izumiranja i rizik svih vrsta smanjeni su deseterostruko, a brojnost domaćih divljih vrsta povećana je na zdrave i otporne razine; Održava se genetska raznolikost unutar populacija divljih i udomaćenih vrsta, čuvajući njihov adaptivni potencijal; Specifični cilj 3: Osigurati i omogućiti da se do 2030. najmanje 30 % kopnenih i vodenih te obalnih i morskih područja, posebno područja od posebne važnosti za bioraznolikost i funkcije i usluge ekosustava, učinkovito očuva i s njima upravlja kroz zaštićena područja i OECM.
Do 2030. poznato je stanje kopnenih stanišnih tipova na 90% površine njihove rasprostranjenosti, odnosno morskih stanišnih tipova na 50% površine njihove rasprostranjenosti	A.3 Crvena lista (indeks) A.4 Udio populacija unutar vrsta s učinkovitom veličinom populacije > 500 9.1 Koristi od održivog korištenja divljih vrsta 9.2 Postotak stanovništva u tradicionalnim zanimanjima 9.b Broj zemalja s pravnim instrumentima za reguliranje korištenja i trgovine divljim vrstama te poštivanje uobičajenog održivog korištenja od strane autohtonih naroda i lokalnih zajednica	Strateški cilj A Zaštititi i obnoviti prirodu Cjelovitost, povezanost i otpornost svih ekosustava se održava, poboljšava ili obnavlja, čime se značajno povećava područje prirodnih ekosustava do 2050.; Zaustavljeno je izumiranje poznatih ugroženih vrsta prouzrokovano ljudskim djelovanjem, a do 2050. stopa izumiranja i rizik svih vrsta smanjeni su deseterostruko, a brojnost domaćih divljih vrsta povećana je na zdrave i otporne razine; Održava se genetska raznolikost unutar populacija divljih i udomaćenih vrsta, čuvajući njihov adaptivni potencijal. Strateški cilj B Razvijati se u skladu s prirodom Bioraznolikost se koristi i njome se upravlja na održiv način, a doprinosi prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava, se vrednuju, održavaju i poboljšavaju, pri čemu se oni koji su trenutno u opadanju obnavljaju, podržavajući postizanje održivog razvoja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija do 2050. Specifični cilj 4: Osigurati hitne mjere upravljanja kako bi se zaustavilo izumiranje poznatih ugroženih vrsta izazvano ljudima i za oporavak i očuvanje vrsta, posebno ugroženih vrsta, kako bi se značajno smanjio rizik od izumiranja, kao i za održavanje i obnavljanje genetske raznolikosti unutar i između populacija autohtonih, divljih i udomaćenih vrsta kako bi održale svoj potencijal prilagodbe, uključujući kroz <i>in situ</i> i <i>ex situ</i> prakse očuvanja i održivog upravljanja, te učinkovito upravljati interakcijama ljudi i divljih životinja kako bi se sukob između ljudi i divljih životinja za suživot sveo na najmanju moguću mjeru. Specifični cilj 9: Osigurati da je upravljanje i korištenje divljih vrsta održivo čime se osiguravaju društvene, ekonomske i ekološke koristi za ljude, posebno one u ranjivim situacijama i one koji najviše

		ovise o bioraznolikosti, uključujući kroz održive aktivnosti temeljene na bioraznolikosti, proizvode i usluge koje poboljšavaju bioraznolikost, te zaštitu i poticanje uobičajenog održivog korištenja od strane autohtonih naroda i lokalnih zajednica.
OBNOVA PRIRODE		
Do 2027. usvojiti nacionalni plan obnove koji sadrži strateške ciljeve obnove prirode Republike Hrvatske Do 2030. uspostaviti mjere obnove na 30 % površine kopnenih stanišnih tipova u lošem stanju Do 2030. uspostaviti mjere obnove na 30 % površine morskih stanišnih tipova u lošem stanju	2.1 Površina pod obnovom	Strateški cilj A Zaštititi i obnoviti prirodu Cjelovitost, povezanost i otpornost svih ekosustava se održava, poboljšava ili obnavlja, čime se značajno povećava područje prirodnih ekosustava do 2050.; Zaustavljeno je izumiranje poznatih ugroženih vrsta prouzrokovano ljudskim djelovanjem, a do 2050. stopa izumiranja i rizik svih vrsta smanjeni su deseterostruko, a brojnost domaćih divljih vrsta povećana je na zdrave i otporne razine; Održava se genetska raznolikost unutar populacija divljih i udomaćenih vrsta, čuvajući njihov adaptivni potencijal. Strateški cilj B Razvijati se u skladu s prirodom Bioraznolikost se koristi i njome se upravlja na održiv način, a doprinosi prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava, se vrednuju, održavaju i poboljšavaju, pri čemu se oni koji su trenutno u opadanju obnavljaju, podržavajući postizanje održivog razvoja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija do 2050. Specifični cilj 2: Do 2030. je najmanje 30 % degradiranih kopnenih, vodenih te obalnih i morskih ekosustava pod učinkovitom obnovom, kako bi se poboljšala bioraznolikost i funkcije i usluge ekosustava, ekološka cjelovitost i povezanost. Doprinosi i specifičnom cilju 4.
OMOGUĆITI CJELOVITU ZAŠTITU PRIRODE KROZ SURADNJU S DRUGIM SEKTORIMA, SMANJITI DIREKTNE PRITISKE NA PRIRODU I OSIGURATI NJENO ODRŽIVO KORIŠTENJE		
Do 2027. ugraditi novo predložena područja za zaštitu u prostorni plan isključivog gospodarskog pojasa	A.1 Crvena lista ekosustava A.2 Veličina prirodnih ekosustava 1.1 Postotak kopna i mora pokriven prostornim planiranjem koje uključuje bioraznolikost 1.b Broj zemalja koje koriste participativno, integrirano prostorno planiranje i/ili učinkovite procese upravljanja koji se bave promjenama u korištenju zemljišta i morskog prostora kako bi se gubitak područja od velike važnosti za bioraznolikost približio nuli do 2030.	Strateški cilj A Zaštititi i obnoviti prirodu Cjelovitost, povezanost i otpornost svih ekosustava se održava, poboljšava ili obnavlja, čime se značajno povećava područje prirodnih ekosustava do 2050.; Zaustavljeno je izumiranje poznatih ugroženih vrsta prouzrokovano ljudskim djelovanjem, a do 2050. stopa izumiranja i rizik svih vrsta smanjeni su deseterostruko, a brojnost domaćih divljih vrsta povećana je na zdrave i otporne razine; Održava se genetska raznolikost unutar populacija divljih i udomaćenih vrsta, čuvajući njihov adaptivni potencijal. Strateški cilj B Razvijati se u skladu s prirodom Bioraznolikost se koristi i njome se upravlja na održiv način, a doprinosi prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava, se vrednuju, održavaju i poboljšavaju, pri čemu se oni koji su trenutno u opadanju obnavljaju, podržavajući postizanje održivog razvoja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija do 2050. Specifični cilj 1: Osigurati da sva područja budu pod participativnim, integriranim i uključivim prostornim planiranjem i/ili učinkovitim procesima upravljanja koji adresiraju promjene korištenja zemljišta i mora,

		kako bi se gubitak područja od velike važnosti za bioraznolikost, uključujući ekosustave visokog ekološkog integriteta, svedu blizu nule do 2030., uz poštivanje prava autohtonih naroda i lokalnih zajednica.
Do 2030. osigurati porast poljoprivrednih površina za koje se dodjeljuje potpora za prakse koje doprinose bioraznolikosti Do 2030. povećati poljoprivredne površine u ekološkoj proizvodnji na minimalno 180.000 ha odnosno na minimalno 12 % ukupno korištenog poljoprivrednog zemljišta Do 2030. obuhvatiti planovima upravljanja za ekološku mrežu 100 % područja ekološke mreže koja uključuju šumska staništa	10.1 Udio poljoprivredne površine pod produktivnom i održivom poljoprivredom 10.2 Napredak prema održivom šumarstvu NACIONALNI POKAZATELJI: Površina korištenog poljoprivrednog zemljišta pod ekološkom proizvodnjom (ha) Udio površina pod ekološkom proizvodnjom u ukupno korištenim poljoprivrednim površinama (%) Indeks populacija čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima Indeks populacija travnjačkih vrsta leptira Indeks čestih vrsta ptica šumskih staništa	Strateški cilj A Zaštititi i obnoviti prirodu Cjelovitost, povezanost i otpornost svih ekosustava se održava, poboljšava ili obnavlja, čime se značajno povećava područje prirodnih ekosustava do 2050.; Zaustavljeno je izumiranje poznatih ugroženih vrsta prouzrokovano ljudskim djelovanjem, a do 2050. stopa izumiranja i rizik svih vrsta smanjeni su deseterostruko, a brojnost domaćih divljih vrsta povećana je na zdrave i otporne razine; Održava se genetska raznolikost unutar populacija divljih i udomaćenih vrsta, čuvajući njihov adaptivni potencijal. Strateški cilj B Razvijati se u skladu s prirodom Bioraznolikost se koristi i njome se upravlja na održiv način, a doprinosi prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava, se vrednuju, održavaju i poboljšavaju, pri čemu se oni koji su trenutno u opadanju obnavljaju, podržavajući postizanje održivog razvoja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija do 2050. Specifični cilj 10: Osigurati da se područjima pod poljoprivredom, akvakulturom, ribarstvom i šumarstvom upravlja na održiv način, posebno putem održivog korištenja bioraznolikosti, uključujući kroz znatno povećanje primjene praksi koje pogoduju bioraznolikosti, poput održive intenzifikacije, agroekoloških i drugih inovativnih pristupa, doprinoseći otpornosti i dugoročnoj održivosti i produktivnosti ovih proizvodnih sustava te sigurnosti hrane, kroz očuvanje i obnovu bioraznolikosti i održavanje doprinosa prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava.
Do 2030. preispitati postojeću regulaciju ribolova u zaštićenim područjima (uključujući područja ekološke mreže) i prema potrebi je nadograditi posebnim mjerama zaštite. Nastaviti ulaganja kroz sustav potpora/poticaja za održiv razvoj akvakulture na područjima koja doprinose očuvanju vrijednih vrsta i stanišnih tipova	5.1 Udio ribljih stokova unutar sigurne biološke granice	Strateški cilj A Zaštititi i obnoviti prirodu Cjelovitost, povezanost i otpornost svih ekosustava se održava, poboljšava ili obnavlja, čime se značajno povećava područje prirodnih ekosustava do 2050.; Zaustavljeno je izumiranje poznatih ugroženih vrsta prouzrokovano ljudskim djelovanjem, a do 2050. stopa izumiranja i rizik svih vrsta smanjeni su deseterostruko, a brojnost domaćih divljih vrsta povećana je na zdrave i otporne razine; Održava se genetska raznolikost unutar populacija divljih i udomaćenih vrsta, čuvajući njihov adaptivni potencijal. Strateški cilj B Razvijati se u skladu s prirodom Bioraznolikost se koristi i njome se upravlja na održiv način, a doprinosi prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava, se vrednuju, održavaju i poboljšavaju, pri čemu se oni koji su trenutno u opadanju obnavljaju, podržavajući postizanje održivog razvoja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija do 2050. Specifični cilj 5: Osigurati da su korištenje, sakupljanje i trgovina divljim vrstama održivi, sigurni

		i zakoniti, sprječavajući prekomjerno iskorištavanje, minimizirajući utjecaje na ne ciljane vrste i ekosustave i smanjujući rizik od širenja patogena, primjenjujući ekosustavni pristup. Doprinos specifičnom cilju 3 i specifičnom cilju 10.
Nastaviti sa trendom smanjenja uporabe pesticida. Zadržati oligotrofno stanje obalnog područja te do 2030. godine smanjiti pritiske na kopnu kako bi se postigao silazni trend onečišćenja Smanjiti utjecaj nautičkog turizma na morske ekosustave u zonama najvećih pritisaka od sidrenja i onečišćenja Jačati znanja o utjecaju buke na morske organizme te uspostaviti regionalni pristup praćenju na Jadranu	7.1 Indeks potencijala eutrofikacije obalnog područja 7.2 Koncentracija pesticida u okolišu Nacionalni pokazatelj: trofički indeks (TRIX)	Strateški cilj A Zaštititi i obnoviti prirodu Cjelovitost, povezanost i otpornost svih ekosustava se održava, poboljšava ili obnavlja, čime se značajno povećava područje prirodnih ekosustava do 2050.; Zaustavljeno je izumiranje poznatih ugroženih vrsta prouzrokovano ljudskim djelovanjem, a do 2050. stopa izumiranja i rizik svih vrsta smanjeni su deseterostruko, a brojnost domaćih divljih vrsta povećana je na zdrave i otporne razine; Održava se genetska raznolikost unutar populacija divljih i udomaćenih vrsta, čuvajući njihov adaptivni potencijal. Specifični cilj 7: Smanjiti rizike od onečišćenja i negativan utjecaj onečišćenja iz svih izvora do 2030. do razina koje nisu štetne za bioraznolikost i funkcije i usluge ekosustava, uzimajući u obzir kumulativne učinke, uključujući: smanjenje viška hranjivih tvari izgubljenih u okoliš za najmanje polovicu, između ostalih putem učinkovitijeg kruženja hranjivih tvari; smanjenje ukupnog rizika od pesticida i vrlo opasnih kemikalija za najmanje polovicu kroz integrirano upravljanje štetnicima, osnovano na znanstvenim spoznajama, uzimajući u obzir sigurnost hrane; te sprječavanje, smanjenje i rad na uklanjanju plastičnog onečišćenja.
Kontinuirano provoditi iskorjenjivanje ili kontrolu populacija invazivnih stranih vrsta, posebno na prioritetnim područjima	6.1 Stopa uspostavljanja invazivnih stranih vrsta 6.b Broj zemalja koje usvajaju odgovarajuće nacionalno zakonodavstvo, postupke i mjere za smanjenje utjecaja invazivnih stranih vrsta	Strateški cilj A Zaštititi i obnoviti prirodu Cjelovitost, povezanost i otpornost svih ekosustava se održava, poboljšava ili obnavlja, čime se značajno povećava područje prirodnih ekosustava do 2050.; Zaustavljeno je izumiranje poznatih ugroženih vrsta prouzrokovano ljudskim djelovanjem, a do 2050. stopa izumiranja i rizik svih vrsta smanjeni su deseterostruko, a brojnost domaćih divljih vrsta povećana je na zdrave i otporne razine; Održava se genetska raznolikost unutar populacija divljih i udomaćenih vrsta, čuvajući njihov adaptivni potencijal. Specifični cilj 6: Ukloniti, minimizirati, smanjiti i/ili ublažiti utjecaje IAS na bioraznolikost i usluge ekosustava identificiranjem i upravljanjem putovima unošenja stranih vrsta, sprječavanjem unošenja i uspostavljanja prioritetnih invazivnih stranih vrsta, smanjenjem stopa unošenja i uspostavljanja drugih poznatih ili potencijalnih IAS za najmanje 50 % do 2030., i iskorjenjivanjem ili kontroliranjem IAS, posebno na prioritetnim mjestima, kao što su otoci.
Dati prednost rješenjima temeljenim na prirodi prilikom kreiranja politika i provedbe projekata Do 2030. povećati ukupne ponore ugljika na 5.527 Mt CO₂ eq	8.b Broj zemalja s uspostavom politika koje se odnose na minimiziranje utjecaja klimatskih promjena i utjecaja zakiseljavanja oceana na bioraznolikost kao i smanjenje negativnih te poticanje pozitivnih učinaka klimatskih mjera na bioraznolikost	Strateški cilj A Zaštititi i obnoviti prirodu Cjelovitost, povezanost i otpornost svih ekosustava se održava, poboljšava ili obnavlja, čime se značajno povećava područje prirodnih ekosustava do 2050.; Zaustavljeno je izumiranje poznatih ugroženih vrsta prouzrokovano ljudskim djelovanjem, a do 2050. stopa izumiranja i rizik svih vrsta smanjeni su deseterostruko, a brojnost domaćih divljih vrsta povećana je na zdrave i otporne razine;

	B.1 Usluge koje osiguravaju ekosustavi B.b Broj zemalja s uspostavljenim politikama ili aktivnostima za provedbu i praćenje održivog korištenja bioraznolikosti te održavanja i poboljšanja doprinosa prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava	Održava se genetska raznolikost unutar populacija divljih i udomaćenih vrsta, čuvajući njihov adaptivni potencijal. Strateški cilj B Razvijati se u skladu s prirodom Bioraznolikost se koristi i njome se upravlja na održiv način, a doprinosi prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava, se vrednuju, održavaju i poboljšavaju, pri čemu se oni koji su trenutno u opadanju obnavljaju, podržavajući postizanje održivog razvoja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija do 2050. Specifični cilj 8: Smanjiti utjecaj klimatskih promjena i zakiseljavanja oceana na bioraznolikost i povećati otpornost kroz ublažavanje, prilagodbe i smanjenja rizika od katastrofa, uključujući rješenjima temeljenim na prirodi i/ili ekosustavnom pristupu, uz minimiziranje negativnih i poticanje pozitivnih učinaka klimatskih aktivnosti na bioraznolikost. Specifični cilj 11: Obnoviti, održavati i povećati doprinos prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava, kao što su regulacija zraka, vode i klime, zdravlje tla, oprašivanje i smanjenje rizika od bolesti, kao i zaštita od prirodnih opasnosti i katastrofa, kroz NBS i/ili pristupe temeljene na ekosustavima za dobrobit svih ljudi i prirode.
Do 2030. godine unaprijediti, raširiti, povezati i učiniti lako dostupnom zelenu infrastrukturu u urbanim područjima	12.1 Prosječni udio izgrađenog područja gradova koji je zelena/plava površina za javnu uporabu dostupna svima 12.b Broj zemalja s planovima urbane održivosti koji se odnose na zeleno i/ili plavo upravljanje prostorom Nacionalni pokazatelj: Površine zelene infrastrukture u građevinskim područjima gradova i općina (ha)	Strateški cilj A Zaštititi i obnoviti prirodu Cjelovitost, povezanost i otpornost svih ekosustava se održava, poboljšava ili obnavlja, čime se značajno povećava područje prirodnih ekosustava do 2050.; Zaustavljeno je izumiranje poznatih ugroženih vrsta prouzrokovano ljudskim djelovanjem, a do 2050. stopa izumiranja i rizik svih vrsta smanjeni su deseterostruko, a brojnost domaćih divljih vrsta povećana je na zdrave i otporne razine; Održava se genetska raznolikost unutar populacija divljih i udomaćenih vrsta, čuvajući njihov adaptivni potencijal. Strateški cilj B Razvijati se u skladu s prirodom Bioraznolikost se koristi i njome se upravlja na održiv način, a doprinosi prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava, se vrednuju, održavaju i poboljšavaju, pri čemu se oni koji su trenutno u opadanju obnavljaju, podržavajući postizanje održivog razvoja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija do 2050. Specifični cilj 12: Značajno povećati područje i kvalitetu te povezanost, pristup i koristi od zelenih i plavih površina u urbanim i gusto naseljenim područjima na održiv način da doprinosi očuvanju i održivom korištenju bioraznolikosti te osigurati urbano planiranje koje uključuje bioraznolikost, na način da poštuje autohtonu bioraznolikost, ekološku povezanost i cjelovitost, poboljšanje i dobrobiti ljudskog zdravlja, povezanost s prirodom te doprinos uključivoj i održivoj urbanizaciji i pružanju funkcija i usluga ekosustava.
OMOGUĆAVANJE SUSTAVNIH PROMJENA ZA OČUVANJE PRIRODE		

Do 2028. godine smanjiti nastanak otpada od hrane za 30 % Do 2030. godine povećati stopu recikliranja komunalnog otpada na 55 %	16.b Broj zemalja koje razvijaju, usvajaju ili provode političke instrumente usmjerene na poticanje i omogućavanje da ljudi donose odluke o održivoj potrošnji Nacionalni pokazatelj: Količina proizvedenog otpada od hrane.	Strateški cilj A Zaštititi i obnoviti prirodu Cjelovitost, povezanost i otpornost svih ekosustava se održava, poboljšava ili obnavlja, čime se značajno povećava područje prirodnih ekosustava do 2050.; Zaustavljeno je izumiranje poznatih ugroženih vrsta prouzrokovano ljudskim djelovanjem, a do 2050. stopa izumiranja i rizik svih vrsta smanjeni su deseterostruko, a brojnost domaćih divljih vrsta povećana je na zdrave i otporne razine; Održava se genetska raznolikost unutar populacija divljih i udomaćenih vrsta, čuvajući njihov adaptivni potencijal. Strateški cilj B Razvijati se u skladu s prirodom Bioraznolikost se koristi i njome se upravlja na održiv način, a doprinosi prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava, se vrednuju, održavaju i poboljšavaju, pri čemu se oni koji su trenutno u opadanju obnavljaju, podržavajući postizanje održivog razvoja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija do 2050. Specifični cilj 16: Osigurati da se ljudi potiču i da im se omogući da donose odluke o održivoj potrošnji, uključujući uspostavu politika, zakonodavnih ili regulatornih okvira, poboljšanje obrazovanja i pristupa relevantnim i točnim informacijama i alternativama, te do 2030. smanjiti globalni otisak potrošnje na pravedan način, uključujući prepolovljenje globalnog otpada od hrane, značajno smanjenje prekomjerne potrošnje i bitno smanjenje stvaranja otpada kako bi svi ljudi mogli živjeti u skladu s Majkom Zemljom.
Osigurati dostupnost poticaja s pozitivnim utjecajem na bioraznolikost te poticati njihovo korištenje. Do 2026. identificirati potpore koje su štetne za okoliš te ih do 2030. reformirati i/ili ukinuti	18.1 Uspostavljeni pozitivni poticaji za promicanje očuvanja bioraznolikosti i održivog korištenja 18.2 Vrijednost subvencija i drugih poticaja štetnih za bioraznolikost	Strateški cilj A Zaštititi i obnoviti prirodu Cjelovitost, povezanost i otpornost svih ekosustava se održava, poboljšava ili obnavlja, čime se značajno povećava područje prirodnih ekosustava do 2050.; Zaustavljeno je izumiranje poznatih ugroženih vrsta prouzrokovano ljudskim djelovanjem, a do 2050. stopa izumiranja i rizik svih vrsta smanjeni su deseterostruko, a brojnost domaćih divljih vrsta povećana je na zdrave i otporne razine; Održava se genetska raznolikost unutar populacija divljih i udomaćenih vrsta, čuvajući njihov adaptivni potencijal. Strateški cilj B Razvijati se u skladu s prirodom Bioraznolikost se koristi i njome se upravlja na održiv način, a doprinosi prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava, se vrednuju, održavaju i poboljšavaju, pri čemu se oni koji su trenutno u opadanju obnavljaju, podržavajući postizanje održivog razvoja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija do 2050. Strateški cilj D Ulaganje i suradnja Odgovarajuća sredstva provedbe, uključujući financijska sredstva, izgradnju kapaciteta, tehničku i znanstvenu suradnju te pristup i prijenos tehnologije za potpunu provedbu GBF-a osigurana su i ravnopravno dostupna svim strankama, posebno zemljama u razvoju, najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju, kao i zemljama s gospodarstvima u tranziciji, postupno smanjujući jaz u financiranju bioraznolikosti od 700 milijardi dolara godišnje i usklađujući financijske tokove s GBF-om i vizijom bioraznolikosti do 2050.

		Specifični cilj 18: Identificirati do 2025. i ukinuti, postupno ukinuti ili reformirati poticaje, uključujući subvencije, štetne za bioraznolikost, na proporcionalan, pravedan, pošten, učinkovit način, dok ih značajno i postupno smanjuje za najmanje 500 milijardi američkih dolara godišnje do 2030., počevši od najštetnijih poticaja, te povećati pozitivne poticaje za očuvanje i održivo korištenje bioraznolikosti.
Do 2030. osigurati potpunu primjenu zakonodavnog okvira kojim se osigurava praćenje, procjena i objava rizika, ovisnosti i utjecaja na bioraznolikost poduzeća obveznika EU zakonodavnog okvira za održivo financiranje	15.1 Broj tvrtki koje izvješćuju o otkrivanju rizika, ovisnosti i utjecaja na bioraznolikost 15.b Broj zemalja s pravnim, administrativnim ili političkim mjerama usmjerenim na poticanje i omogućavanje poslovnih i financijskih institucija, a posebno za velike i transnacionalne tvrtke i financijske institucije, da postupno smanjuju svoje negativne utjecaje na bioraznolikost, povećavaju svoje pozitivne učinke, smanjuju svoje rizike povezane s bioraznolikošću i promiču mjere za osiguravanje održivih obrazaca proizvodnje	Strateški cilj A Zaštititi i obnoviti prirodu Cjelovitost, povezanost i otpornost svih ekosustava se održava, poboljšava ili obnavlja, čime se značajno povećava područje prirodnih ekosustava do 2050.; Zaustavljeno je izumiranje poznatih ugroženih vrsta prouzrokovano ljudskim djelovanjem, a do 2050. stopa izumiranja i rizik svih vrsta smanjeni su deseterostruko, a brojnost domaćih divljih vrsta povećana je na zdrave i otporne razine; Održava se genetska raznolikost unutar populacija divljih i udomaćenih vrsta, čuvajući njihov adaptivni potencijal. Strateški cilj B Razvijati se u skladu s prirodom Bioraznolikost se koristi i njome se upravlja na održiv način, a doprinosi prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava, se vrednuju, održavaju i poboljšavaju, pri čemu se oni koji su trenutno u opadanju obnavljaju, podržavajući postizanje održivog razvoja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija do 2050. Strateški cilj C Poštena i ravnopravna podjela dobiti Novčane i nenovčane dobiti od korištenja genetskih resursa i informacija o digitalnim sljedovima genetskih resursa i tradicionalnog znanja povezanog s genetskim resursima, prema potrebi, dijele se pošteno i ravnopravno, uključujući, prema potrebi, s autohtonim narodima i lokalnim zajednicama i značajno su povećane do 2050., dok se osigurava odgovarajuća zaštita tradicionalnog znanja povezanog s genetskim resursima, čime se pridonosi očuvanju i održivom korištenju bioraznolikosti, u skladu s međunarodno dogovorenim instrumentima za ABS. Strateški cilj D Ulaganje i suradnja Odgovarajuća sredstva provedbe, uključujući financijska sredstva, izgradnju kapaciteta, tehničku i znanstvenu suradnju te pristup i prijenos tehnologije za potpunu provedbu GBF-a osigurana su i ravnopravno dostupna svim strankama, posebno zemljama u razvoju, najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju, kao i zemljama s gospodarstvima u tranziciji, postupno smanjujući jaz u financiranju bioraznolikosti od 700 milijardi dolara godišnje i usklađujući financijske tokove s GBF-om i vizijom bioraznolikosti do 2050. Specifični cilj 15: Poduzeti zakonske, administrativne ili političke mjere za poticanje i omogućavanje poslovanja, a posebno za osiguranje da velike i transnacionalne tvrtke i financijske institucije: (a) redovito prate, procjenjuju i transparentno objavljuju svoje rizike, ovisnosti i utjecaje na bioraznolikost, uključujući zahtjeve za sve velike, kao i transnacionalne tvrtke i financijske institucije duž njihovih operacija, opskrbnih i vrijednosnih lanaca i portfelja; (b) pružaju informacije potrebne potrošačima za promicanje održivih obrazaca potrošnje;

		(c) Izvještavaju o usklađenosti s ABS propisima i mjerama, kako je primjenjivo; kako bi se postupno smanjili negativni utjecaji na bioraznolikost, povećali pozitivni učinci, smanjili rizici povezani s bioraznolikošću za poslovne i financijske institucije te promicale radnje za osiguravanje održivih obrazaca proizvodnje.
ALATI I RJEŠENJA ZA IMPLEMENTACIJU CILJEVA		
Do 2028. uspostaviti novi modul za račune ekosustava u ekonomske račune okoliša	14.b Broj zemalja s nacionalnim ciljevima za integriranje vrijednosti bioraznolikosti u politike, propise, planiranje, razvojne procese, strategije za smanjenje siromaštva, i ako je primjenjivo, nacionalne račune, na svim razinama i kroz sve sektore te postupno usklađivanje svih relevantnih javnih i privatnih aktivnosti kao i fiskalnih i financijskih tokova s ciljevima GBF-a	Strateški cilj B Razvijati se u skladu s prirodom Bioraznolikost se koristi i njome se upravlja na održiv način, a doprinosi prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava, se vrednuju, održavaju i poboljšavaju, pri čemu se oni koji su trenutno u opadanju obnavljaju, podržavajući postizanje održivog razvoja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija do 2050. Strateški cilj D Ulaganje i suradnja Odgovarajuća sredstva provedbe, uključujući financijska sredstva, izgradnju kapaciteta, tehničku i znanstvenu suradnju te pristup i prijenos tehnologije za potpunu provedbu GBF-a osigurana su i ravnopravno dostupna svim strankama, posebno zemljama u razvoju, najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju, kao i zemljama s gospodarstvima u tranziciji, postupno smanjujući jaz u financiranju bioraznolikosti od 700 milijardi dolara godišnje i usklađujući financijske tokove s GBF-om i vizijom bioraznolikosti do 2050. Specifični cilj 14: Osigurati potpunu integraciju bioraznolikosti u politike, propise, procese planiranja i razvoja, strategije iskorjenjivanja siromaštva, SPUO i, prema potrebi, nacionalno računovodstvo, unutar i među svim razinama vlasti i u svim sektorima.
Kontinuirano održavati i nadograđivati Informacijski sustav zaštite prirode (ISZP) Kontinuirano prikupljati nove podatke o stanju prirode te ažurirati postojeće Do 2028. kartirati preostala područja morskih staništa te kontinuirano ažurirati karte morskih i kopnenih staništa	20.b Broj zemalja koje su poduzele značajne mjere za jačanje izgradnje kapaciteta i razvoja te pristupa i prijenosa tehnologije, za promicanje razvoja i pristupa inovacijama kao i tehničkoj i znanstvenoj suradnji 21.1 Pokazatelj o informacijama o bioraznolikosti za praćenje globalnog okvira za bioraznolikost Nacionalni pokazatelj: Rast broja opažanja vrsta u bazi bioraznolikosti ISZP	Strateški cilj A Zaštititi i obnoviti prirodu Cjelovitost, povezanost i otpornost svih ekosustava se održava, poboljšava ili obnavlja, čime se značajno povećava područje prirodnih ekosustava do 2050.; Zaustavljeno je izumiranje poznatih ugroženih vrsta prouzrokovano ljudskim djelovanjem, a do 2050. stopa izumiranja i rizik svih vrsta smanjeni su deseterostruko, a brojnost domaćih divljih vrsta povećana je na zdrave i otporne razine; Održava se genetska raznolikost unutar populacija divljih i udomaćenih vrsta, čuvajući njihov adaptivni potencijal. Strateški cilj B Razvijati se u skladu s prirodom Bioraznolikost se koristi i njome se upravlja na održiv način, a doprinosi prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava, se vrednuju, održavaju i poboljšavaju, pri čemu se oni koji su trenutno u opadanju obnavljaju, podržavajući postizanje održivog razvoja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija do 2050. Strateški cilj C Poštena i ravnopravna podjela dobiti Novčane i nenovčane dobiti od korištenja genetskih resursa i informacija o digitalnim slijedovima genetskih resursa i tradicionalnog znanja povezanog s genetskim resursima, prema potrebi, dijele se pošteno

		i ravnopravno, uključujući, prema potrebi, s autohtonim narodima i lokalnim zajednicama, i značajno su povećane do 2050., dok se osigurava odgovarajuća zaštita tradicionalnog znanja povezanog s genetskim resursima, čime se pridonosi očuvanju i održivom korištenju bioraznolikosti, u skladu s međunarodno dogovorenim instrumentima za ABS. Strateški cilj D Ulaganje i suradnja Odgovarajuća sredstva provedbe, uključujući financijska sredstva, izgradnju kapaciteta, tehničku i znanstvenu suradnju te pristup i prijenos tehnologije za potpunu provedbu GBF-a osigurana su i ravnopravno dostupna svim strankama, posebno zemljama u razvoju, najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju, kao i zemljama s gospodarstvima u tranziciji, postupno smanjujući jaz u financiranju bioraznolikosti od 700 milijardi dolara godišnje i usklađujući financijske tokove s GBF-om i vizijom bioraznolikosti do 2050. Specifični cilj 20: Ojačati izgradnju kapaciteta i razvoj, pristup tehnologiji i prijenos tehnologije te promicati razvoj i pristup inovacijama i tehničkoj i znanstvenoj suradnji, kako bi se zadovoljile potrebe za učinkovitim provedbom, posebno u zemljama u razvoju, poticanje zajedničkog tehnološkog razvoja i zajedničkih znanstvenih istraživačkih programa za očuvanje i održivo korištenje bioraznolikosti i jačanje znanstvenih istraživanja i kapaciteta za praćenje, razmjerno ambiciji ciljeva globalnog okvira. Specifični cilj 21: Osigurati da najbolji dostupni podaci, informacije i znanje budu dostupni donositeljima odluka, provediteljima i javnosti za usmjeravanje učinkovitog i pravednog upravljanja, integriranog i participativnog upravljanja bioraznolikošću, te za jačanje komunikacije, podizanja svijesti, obrazovanja, praćenja, istraživanja i upravljanja znanjem.
Donijeti i provesti potrebne mjere za uspostavu cjelovitog sustava za pristup i podjelu dobiti od korištenja genetskih resursa, te provjeru usklađenosti korisnika	C.1 Novčane dobiti primljene u skladu s primjenjivim međunarodno dogovorenim instrumentima za pristup i dijeljenje dobiti C.2 Nenovčane dobiti koje proizlaze iz primjenjivih međunarodnih instrumenata za pristup i dijeljenje dobiti 13.b Broj zemalja koje su poduzele učinkovite zakonske, političke, administrativne i mjere za izgradnju kapaciteta na svim razinama, prema potrebi, kako bi osigurale poštenu i pravednu podjelu dobiti od korištenja genetskih resursa i informacija o digitalnim slijedovima genetskih resursa, kao i tradicionalnih znanja povezanih s genetskim resursima	Strateški cilj C Poštena i ravnopravna podjela dobiti Novčane i nenovčane dobiti od korištenja genetskih resursa i informacija o digitalnim slijedovima genetskih resursa i tradicionalnog znanja povezanog s genetskim resursima, prema potrebi, dijele se pošteno i ravnopravno, uključujući, prema potrebi, s autohtonim narodima i lokalnim zajednicama, i značajno su povećane do 2050., dok se osigurava odgovarajuća zaštita tradicionalnog znanja povezanog s genetskim resursima, čime se pridonosi očuvanju i održivom korištenju bioraznolikosti, u skladu s međunarodno dogovorenim instrumentima za ABS. Specifični cilj 13: Poduzeti učinkovite zakonodavne, političke, administrativne mjere i mjere za izgradnju kapaciteta na svim razinama, prema potrebi, kako bi se osigurala poštena i ravnopravna podjela dobiti koja proizlazi iz korištenja genetskih resursa i informacija o digitalnom slijedu genetskih resursa, kao i tradicionalnog znanja povezanog s genetskim resursima, i olakšavanje odgovarajućeg pristupa genetskim resursima, te do 2030. omogućavanje značajnog povećanja podijeljene dobiti, u skladu s primjenjivim međunarodnim instrumentima za ABS.

Održavati, i po potrebi, kontinuirano nadograđivati postojeći nacionalni sustav biološke sigurnosti te provoditi potrebne mjere	17.b Broj zemalja koje su poduzele radnje za provedbu mjera biološke sigurnosti kako je navedeno u članku 8(g) Konvencije i mjera za rukovanje biotehnologijom i raspodjelu dobiti od nje kako je navedeno u članku 19.	Strateški cilj A Zaštititi i obnoviti prirodu Cjelovitost, povezanost i otpornost svih ekosustava se održava, poboljšava ili obnavlja, čime se značajno povećava područje prirodnih ekosustava do 2050.; Zaustavljeno je izumiranje poznatih ugroženih vrsta prouzrokovano ljudskim djelovanjem, a do 2050. stopa izumiranja i rizik svih vrsta smanjeni su deseterostruko, a brojnost domaćih divljih vrsta povećana je na zdrave i otporne razine; Održava se genetska raznolikost unutar populacija divljih i udomaćenih vrsta, čuvajući njihov adaptivni potencijal. Strateški cilj B Razvijati se u skladu s prirodom Bioraznolikost se koristi i njome se upravlja na održiv način, a doprinosi prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava, se vrednuju, održavaju i poboljšavaju, pri čemu se oni koji su trenutno u opadanju obnavljaju, podržavajući postizanje održivog razvoja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija do 2050. Strateški cilj C Poštena i ravnopravna podjela dobiti Novčane i nenovčane dobiti od korištenja genetskih resursa i informacija o digitalnim slijedovima genetskih resursa i tradicionalnog znanja povezanog s genetskim resursima, prema potrebi, dijele se pošteno i ravnopravno, uključujući, prema potrebi, s autohtonim narodima i lokalnim zajednicama, i značajno su povećane do 2050., dok se osigurava odgovarajuća zaštita tradicionalnog znanja povezanog s genetskim resursima, čime se pridonosi očuvanju i održivom korištenju bioraznolikosti, u skladu s međunarodno dogovorenim instrumentima za ABS. Strateški cilj D Ulaganje i suradnja Odgovarajuća sredstva provedbe, uključujući financijska sredstva, izgradnju kapaciteta, tehničku i znanstvenu suradnju te pristup i prijenos tehnologije za potpunu provedbu GBF-a osigurana su i ravnopravno dostupna svim strankama, posebno zemljama u razvoju, najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju, kao i zemljama s gospodarstvima u tranziciji, postupno smanjujući jaz u financiranju bioraznolikosti od 700 milijardi dolara godišnje i usklađujući financijske tokove s GBF-om i vizijom bioraznolikosti do 2050. Specifični cilj 17: Uspostaviti, ojačati kapacitete i provesti u svim zemljama mjere biološke sigurnosti kako je navedeno u članku 8(g) Konvencije i mjere za rukovanje biotehnologijom i raspodjelu njezinih dobiti kako je navedeno u članku 19. Konvencije.
Do 2030. najmanje udvostručiti Službenu razvojnu pomoć za bioraznolikost Do 2030. osigurati kontinuirani porast nacionalnog financiranja za bioraznolikost kroz povećavanje dostupnosti EU sredstava, ojačavanje inovativnih načina financiranja i jačanje sinergije s klimatskim	D.1 Međunarodno financiranje iz javnih sredstava, uključujući službenu razvojnu pomoć za očuvanje i održivo korištenje bioraznolikosti i ekosustava D.2 Nacionalno financiranje iz javnih sredstava očuvanja i održivog korištenja bioraznolikosti i ekosustava D.3 Privatno financiranje (nacionalno i međunarodno) očuvanja i održivog korištenja bioraznolikosti i ekosustava	Strateški cilj D Ulaganje i suradnja Odgovarajuća sredstva provedbe, uključujući financijska sredstva, izgradnju kapaciteta, tehničku i znanstvenu suradnju te pristup i prijenos tehnologije za potpunu provedbu GBF-a osigurana su i ravnopravno dostupna svim strankama, posebno zemljama u razvoju, najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju, kao i zemljama s gospodarstvima u tranziciji, postupno smanjujući jaz u financiranju bioraznolikosti od 700 milijardi dolara godišnje i usklađujući financijske tokove s GBF-om i vizijom bioraznolikosti do 2050.

financiranjem Tijekom 2025. izraditi nacionalnu metodologiju praćenja zelenih ulaganja kroz državni proračun te osigurati primjenu metodologije i izvještavanje u proračunskom ciklusu 2026.-2028.		Specifični cilj 19: Znatno i kontinuirano povećati razinu financijskih sredstava iz svih izvora, na učinkovit, pravodoban i lako dostupan način, uključujući nacionalne, međunarodne, javne i privatne izvore, mobilizirajući najmanje 200 milijardi američkih dolara godišnje do 2030., uključujući: (a) Povećanje ukupnih međunarodnih financijskih sredstava iz razvijenih zemalja, uključujući SRP, i iz zemalja koje dobrovoljno preuzimaju obveze stranaka razvijenih zemalja, zemljama u razvoju (i ostalim), na najmanje 20 milijardi USD godišnje do 2025. i na najmanje 30 milijardi USD godišnje do 2030.; (b) Značajno povećanje mobilizacije nacionalnih resursa (c) Jačanje privatnog financiranja, promicanje mješovitog financiranja, provedba strategija za prikupljanje novih i dodatnih resursa i poticanje privatnog sektora na ulaganja u bioraznolikost (d) poticanje inovativnih shema kao što su plaćanja za usluge ekosustava, zelene obveznice, kompenzacije i krediti za bioraznolikost te mehanizmi dijeljenja koristi (e) Optimiziranje zajedničkih koristi i sinergija financiranja usmjerenih na bioraznolikost i klimatske krize; (f) Jačanje uloge kolektivnih akcija, aktivnosti usmjerenih na Majku Zemlju i netržišnih pristupa, uključujući upravljanje prirodnim resursima temeljeno na zajednici te suradnju i solidarnost civilnog društva s ciljem očuvanja bioraznolikosti; (g) povećanje djelotvornosti, učinkovitosti i transparentnosti pružanja i korištenja resursa
Do 2027. povećati zastupljenost žena u procesima javnog i političkog odlučivanja Do 2027. uvesti perspektivu ravnopravnosti spolova u javne politike	22.b Broj zemalja koje poduzimaju radnje prema punoj, pravednoj, uključivoj, učinkovitoj i rodno osjetljivoj zastupljenosti i sudjelovanju u donošenju odluka i pristupu pravosuđu i informacijama u vezi s bioraznolikošću od strane autohtonih naroda i lokalnih zajednica, poštujući njihove kulture i njihova prava nad zemljom, teritorijima, resursima i tradicionalnim znanjem, kao i žena i djevojaka, djece i mladih i osoba s invaliditetom, te punu zaštitu branitelja ljudskih prava u vezi okoliša 23.b Broj zemalja s pravnim, administrativnim ili političkim okvirima, između ostalog, za provedbu Akcijskog plana za rodnu ravnopravnost (2023. – 2030.), kako bi se osiguralo da sve žene i djevojčice imaju jednake mogućnosti i kapacitete za doprinos trima ciljevima Konvencije, uključujući osiguravanje jednakih prava žena te pristup zemlji i prirodnim resursima	Strateški cilj A Zaštititi i obnoviti prirodu Cjelovitost, povezanost i otpornost svih ekosustava se održava, poboljšava ili obnavlja, čime se značajno povećava područje prirodnih ekosustava do 2050.; Zaustavljeno je izumiranje poznatih ugroženih vrsta prouzrokovano ljudskim djelovanjem, a do 2050. stopa izumiranja i rizik svih vrsta smanjeni su deseterostruko, a brojnost domaćih divljih vrsta povećana je na zdrave i otporne razine; Održava se genetska raznolikost unutar populacija divljih i udomaćenih vrsta, čuvajući njihov adaptivni potencijal. Strateški cilj B Razvijati se u skladu s prirodom Bioraznolikost se koristi i njome se upravlja na održiv način, a doprinosi prirode ljudima, uključujući funkcije i usluge ekosustava, se vrednuju, održavaju i poboljšavaju, pri čemu se oni koji su trenutno u opadanju obnavljaju, podržavajući postizanje održivog razvoja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija do 2050. Strateški cilj C Poštena i ravnopravna podjela dobiti Novčane i nenovčane dobiti od korištenja genetskih resursa i informacija o digitalnim slijedovima genetskih resursa i tradicionalnog znanja povezanog s genetskim resursima, prema potrebi, dijele se pošteno i ravnopravno, uključujući, prema potrebi, s autohtonim narodima i lokalnim zajednicama, i značajno su povećane do 2050., dok se osigurava odgovarajuća zaštita tradicionalnog znanja povezanog s genetskim resursima, čime se pridonosi očuvanju i održivom korištenju bioraznolikosti, u skladu s međunarodno dogovorenim instrumentima za ABS.

		Strateški cilj D Ulaganje i suradnja Odgovarajuća sredstva provedbe, uključujući financijska sredstva, izgradnju kapaciteta, tehničku i znanstvenu suradnju te pristup i prijenos tehnologije za potpunu provedbu GBF-a osigurana su i ravnopravno dostupna svim strankama, posebno zemljama u razvoju, najmanje razvijenim zemljama i malim otočnim državama u razvoju, kao i zemljama s gospodarstvima u tranziciji, postupno smanjujući jaz u financiranju bioraznolikosti od 700 milijardi dolara godišnje i usklađujući financijske tokove s GBF-om i vizijom bioraznolikosti do 2050. Specifični cilj 22: Osigurati potpunu, pravednu, uključivu, učinkovitu i rodno-osjetljivu zastupljenost i sudjelovanje u donošenju odluka te pristup pravosuđu i informacijama u vezi s bioraznolikošću od strane autohtonih naroda i lokalnih zajednica, poštujući njihove kulture i njihova prava nad zemljom, teritorijima, resursima, i tradicijskih znanja, kao i žena i djevojaka, djece i mladih te osoba s invaliditetom i osigurati punu zaštitu zaštitnika ljudskih prava u okolišu. Specifični cilj 23: Osigurati ravnopravnost spolova u provedbi kroz rodno osjetljiv pristup, gdje sve žene i djevojke imaju jednake mogućnosti i sposobnosti doprinijeti trima ciljevima Konvencije, uključujući priznavanje njihovih jednakih prava i pristupa zemljištu i prirodnim resursima te njihovo potpuno, ravnopravno, značajno i informirano sudjelovanje i vodstvo na svim razinama djelovanja, angažmana, politike i donošenja odluka vezanih uz bioraznolikost.
--	--	--